

Дата: 20.03.2025

Клас: 6–А

Предмет: Пізнаємо природу

Урок: № 63

Вчитель: Капуста В.М.

Проект «Портрет хижака», «Паразити в нашій домівці»

Мета уроку:

- **формування ключових компетентностей:** соціальна та громадянська компетентності; спілкування державною мовою; уміння вчитися впродовж життя; інформаційно-цифрова компетентність;
формування предметних компетентностей: розв'язування учнями доступних екологічних і особистісно значущих проблемних та пізнавальних задач , пов'язані з реальними об'єктами природи у сфері відносин «Організм-середовище ».

Сьогодні
17.03.2025

Організація класу

Встали дружно всі рівненько,
Посміхнулися гарненько,

Настрій на урок взяли
Й працювати почали.

- **Прийом «Якщо, то..»**
- Змодельуйте ситуацію:
- -Якщо зникнуть сови, то ...
- -Якщо не стане вовків, то ...
- - Якщо не буде щуки, то...
- -Якщо не буде птахів, то...
- -Якщо не буде павуків, то...
- До якого типу належать ці взаємозв'язки?

паразити

```
graph TD; A[паразити] --> B[внутрішні]; A --> C[зовнішні];
```

внутрішні

Можуть поселятися в тілі хазяїна, де живляться соками або вже готовою перетравленою їжею (наприклад, аскарида)

зовнішні

Живуть на **тілі хазяїна**.
Живляться
-клітинами покривів(воші),
-кров'ю(блохи, п'явки,
комарі).

- Тварини допомагають одне одному боротися з паразитами шляхом:
- взаємного очищення від кліщів та комах
- використання спеціальних рухів
- вироблення речовин, які відлякують паразитів

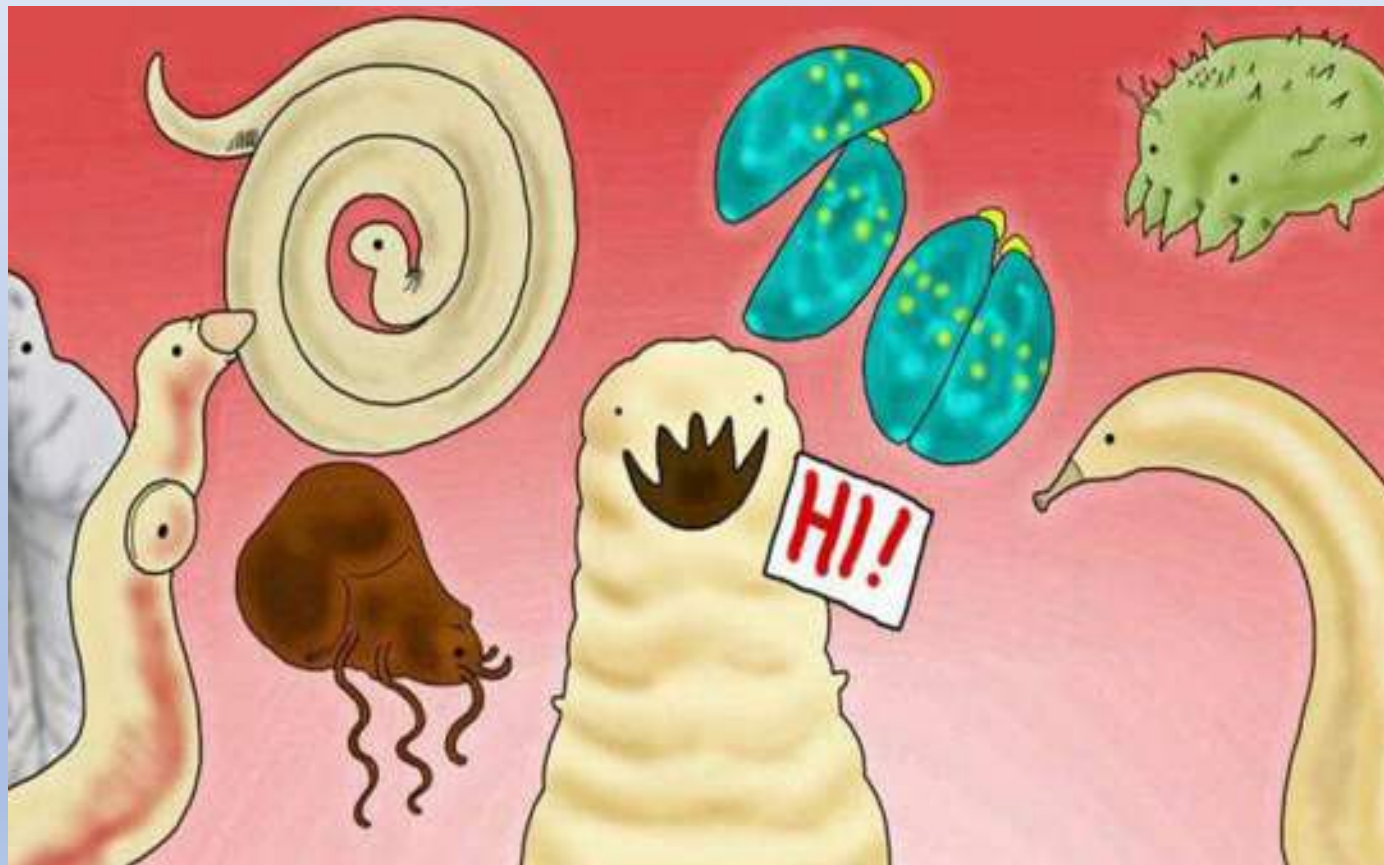
Прийом «Портрет»

- З'ясуйте назви зовнішніх та внутрішніх паразитів собаки та людини. Як доглядати за домашніми улюбленцями? Яких правил гігієни треба дотримуватись людині, щоб запобігти зараженню паразитами тварин?

Паразити що можуть жити у людському тілі

Аскарида

Круглий глист (або аскарида) також входить в список частих непроханих гостей. Як правило, личинки паразитів живуть в землі, контактуючи з якою людина може заразитися ними. Як тільки аскариди виявляються в кишечнику, вони починають рости. Їх довжина може досягти метра. Ознаками інфікування можуть бути: втрата ваги, болі в животі, кров у фекаліях, задишка і кашель. Також глист може вийти під час блювоти.

Остриця

Гострики вважаються найбільш поширеним видом кишкових паразитів. В організм вони потрапляють не найприємнішим чином.

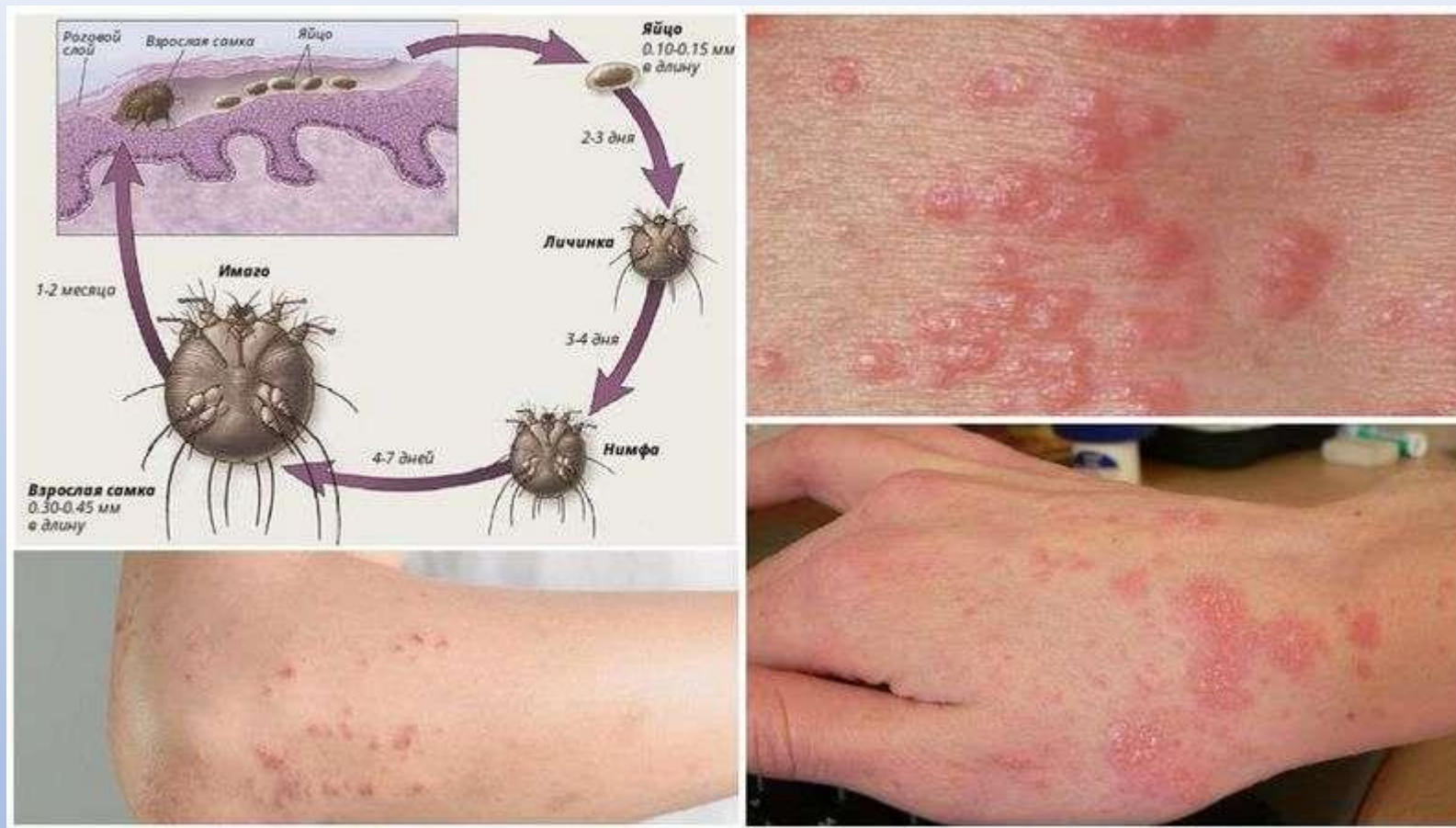
Поки людина спить, самки гостриків відкладають тисячі яєць в складках шкіри навколо ануса. Тому основною ознакою наявності паразитів є свербіж в районі заднього проходу під час сну. Таким чином, яйця потрапляють під нігті, а потім і на всі предмети, до яких торкається інфікована людина.

Коростяний кліщ

Цей вид паразитів живе на поверхні шкіри.

Американська Академія дерматології дає наступні пояснення: крихітні восьми-ножні створіння ведуть бурхливу діяльність під верхнім шаром шкіри, результатом якої є свербіж і висип.

Неприємна новина в тому, що коростяним кліщем можна заразитися від тілесного контакту, і через предмети, що кишать паразитами. Хороша новина в тому, що цю проблему легко виявить досвідчений дерматолог.

Воша головна

- Має плескате сіре тіло розміром 2-4 мм з розширеним черевцем. Крила відсутні, на голові є очі та короткі товсті вусики. Ротовий апарат колючо-сисний. На кінцівках є кігтики, щоб утримуватися на волоссі. Ведуть паразитичний спосіб життя, живляться кров'ю людини. Яйця білі, овальні, їх воші приклеюють до волосини.

Воша головна

ПРОФІЛАКТИКА ПЕДИКУЛЬОЗУ

Як не заразитися:

Особиста гігієна

Індивідуальні предмети

Не можна користуватися чужими
гребінцями, пензлими, рушниками,
якогосьми та резинками для волосся

Регулярні огляди

Потрібно оглядати волосся і
шкіру голови дітей на ознаки
появи в таборі чи на
відпочинку, так і регулярно –
один раз на місяць

Контроль постільних речей

В поїзді, готелях, таборі потрібно
уважно оглядати постільну білизну

Як позбутися

Прибрати в аптеці
ліки від
педикульозу

Дотримуватися
інструкції при
використанні

Стригти волосся інших членів
родини, покрити так самі рідні
протиом кісця жові 10 діні

Випрати постільну
білизну і рушники, а
также простира іх
праскою

Видирати пручею за
допомогою гребінця
загиблих паразитів та
яйця із волосся

Причини вошей у дітей

Звідки беруться воші у дитини? Найчастіше діти можуть підхопити вошей у таких місцях:

- у садочку або в школі при близькому контакті голови або волосся із зараженим
- у дитячих таборах чи інших подорожах (воші потрапляють на волосся з неправильно випраної постільної білизни в таборі, поїзді тощо)
- у громадському транспорті під час перебування поруч з інфікованою людиною

Пилові кліщі

Початок опалювального сезону – найкращий час збільшення чисельності цих паразитів. Важливо знати, як виглядає комаха і як з нею боротися. Просто побачити пилових кліщів неможливо, їх можна розглянути тільки під мікроскопом, бо їх довжина лише півміліметра.

Ця невидима оку істота насправді має плескате тільце і 8 ніжок з присосками, якими воно чіпко прикріплюється до поверхні. Шкідливий мікроорганізм має дві пари щелеп і задіює їх одночасно у прийнятті їжі та проколюванні шкіри господаря.

- **Такі паразити не кусають людину, але шкідливі по-своєму.** Якщо не виявити причину алергії і не почати боротьбу з ними, такий стан може перейти в хронічний, будь то дерматит на шкірі або синусит, нерідкі випадки, коли ці істоти спричиняють виникнення астми у людини.

Де заводяться та живуть?

- **Ліжко – улюблене місце цих шкідливих мікроорганізмів .** І навіть у тих будинках, де дотримуються ідеальної чистоти, все одно є невелика популяція таких запорошених кліщів. Вчені змогли встановити, що в 1 г пилу може бути від 10 до 10 тисяч таких паразитів.
- **Такі паразити не кусають людину, але шкідливі по-своєму.** Можуть викликати алергію та дерматит на шкірі.

- подушки (особливо з натуральним перовим наповнювачем);
- старі матраци (якщо довго не чистити матрац, згодом він складатиметься на 10% з кліщів для білизни);
- ватяна ковдра;
- натуральні килими (паразити люблять харчуватися натуральним ворсом);
- вся постільна білизна;
- оббивка меблів (на дивані, на ліжку);
- штори та фіранки;
- книжкові полиці та інші місця, де з'являється скупчення пилу.
- пазити для білизни люблять жити в м'яких іграшках, в старому одязі, в пледах з вовни і так далі.
-

Пташиний (курячий) кліщ

- Він може жити в пташиному посліді, а також добре почуватися у гніздах птахів, у щілинах дерев'яних предметів. На людині викликає шкірний висип та подразнення шкіри.

Сьогодні
17.03.2025

Фізкультхвилинка

**Кожна людина повинна
знати, яким чином в
його організм можуть
проникнути личинки
паразитів :**

контакт з домашніми
вихованцями, яким не
проводиться
дегельмінтизація і т. д.

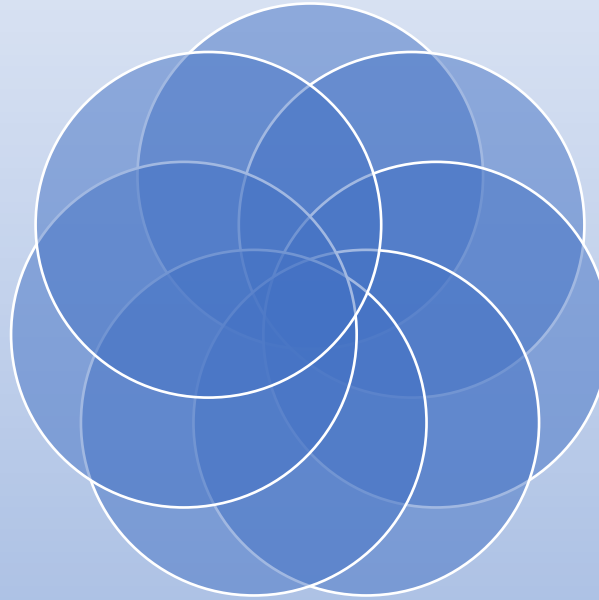
недотримання
особистої гігієни;

вживання зелені,
фруктів і овочів, що не
були добре помиті;

контакт з бродячими
тваринами;

укуси комах;

вживання їжі, яка
пройшла недостатню
термічну обробку;

Хижаки та паразити очима дітей

Рефлексія змісту навчального матеріалу.

- Встановити відповідність між паразитом і хазяїном:

- **Паразит**

Хазяїн

- 1. Повитиця польова

а) людина

- 2. Блоха

б) помідора

- 3. Кліщ

в) кукурудза

- 4. Трутовик

г) собака

- 5. Комар

д) пацюки

- 6. Фітофтора

е) дерево

Сьогодні
17.03.2025

Домашнє завдання

Повторити: Зоряне небо. Сузір'я.

Зворотній зв'язок Human або ел. пошта
valentinakapusta55@gmail.com

Використані ресурси

- <https://naurok.com.ua/6-klas-nush-urok-yak-organizmi-spivisnuyut-u-seredovischi-paraziti-i-hizhaki-391520.html>
- <https://naurok.com.ua/prezentaciya-paraziti-scho-mozhut-zhiti-u-lyudskomu-tili-307408.html>